

(The National Interest, 17. октобар 2011)

Огорченост је ин. Пасивност је аут. У тренду је протестовати против капитализма

Мора да је Бил Клинтон прилично узбуђен. Управо је успешно привео крају вишедневну прославу, којом је ем прикупио новац за своју фондацију, ем славио своју омиљену тему: себе самог. Вечера од шест и по хиљада долара по госту у Паладијуму овог петка, била је само увод у светковину. Затим је наступила велика журка у холивудском амфитеатру [Hollywood Bowl](#)

,
када је Лејди Гага

[лудовала](#)

[1]

на радост бившег председника и прве даме, данас државне секретарке. А лудовао је и Бил, и на све то рекао: "Зар није кул имати 65 година и добити Лејди Гагу".

Али, Клинтон је у ствари потрошена прича. Акценат је на другом месту. Бивши председник је у своје време у добрано порадио на кастрирању левице. Заправо, промовисао је управо врле економисте који су помогли у стварању данашњег хаоса - Лерија Самерса и Роберта Рубина. Самерс је, као што знамо из нове књиге Рона Саскинда „Људи од поверења“ (*Confidence Men*) [2], на почетку Обаминог председништва блокирао било какве стварне реформе, а можда је чак и саботирао председникове планове за реформу банака, истих оних које су данас још и више 'превелике да би пропале' него пре.

Може бити да је њихова права заоставштина допринос буђењу левице из коматозног

стања? "Огорчени" (*the indignants*), како их зову, изгледа ничу на све стране. У Риму су сукобима на улицама направили русвај и изазивали штету од преко милион долара, судећи по новинским извештајима. У Лондону кампују пред катедралом Светог Павла. Ни овде у Сједињеним Државама не недостаје демонстраната, штавише. Цукоти парк полако постаје нека врста сталне уметничке инсталације, ако тако могу да кажем. Што дуже буду остали демонстранти, то ће их теже бити избацити одатле. Могу постати трајна поставка.

У центру Денвера сам имао прилике да окусим шта демонстранти воле да раде у суботу увече. Око 500 људи наишло је марширајући низ улицу уз фаланге полицијских мотоцикала и теренских возила. "Не можете нас игнорисати!", дрекнуо је на мене некакав прилично избезумљен човек. "А ко то покушава да вас игнорише?", зачудих се. Истина је да тренутно ништа није тако тренди као ићи на протесте против капитализма. Медијско извештавање је скоро загарантовано. Захтеви демонстраната у Денверу, ако та реч уопште може да се употреби, су били прилично неартикулисани и уопштени. Нејасно је шта су хтели сем да се мало издувају. Док сам посматрао протесте, сетио сам се да људи, да употребим терминологију из 1960-их, воле да буду део дешавања, "хепенинга". Марширање, вика и истурање захтева чине да се људи осећају важним и вредним.

Као што Гордон Кровиц [извештава](#) за Вострит журнал, "Деца из свих крајева земље су дошла на велику журку у нашем парку, а градоначелник [Мајк] Блумберг им је дао дипломатски имунитет," полуозбиљно каже Ро Шеф, члан првог градског општинског одбора, и представник доњег Менхетна.

Хоће ли ово у основи мирољубиво расположење левице потрајати? Историјски гледано, протести се обично заврше насиљем или их киднапује и почне да контролише група најрадикалнијих. То би могло да се деси свакако и у Америци. Али катализатор 1960-тих је било веровање да је Америка право 'срце таме', милитантна империја која води криминални рат у Вијетнаму. Тај рат је тада био образложење и оправдање за насилно рушење режима у Вашингтону. Рат у Авганистану изгледа јењава. А и демократа је председник. Међутим, уколико идуће године буде изабран републиканац, Америка би се могла суочити са успоном много бучније левице.

У сваком случају, покушаји прављења поређења између покрета „ [Заузмимо Волстрит](#) “ и

”
[Покрета чајанка](#)
“

су можда потпуно депласирани. Успон левице није амерички феномен, штавише, још ће се можда испоставити да је то најуспешнији извозни производ Европе.

Огорченост

је

ин

, пасивност је

аут

. Цела ствар може бити врло квргава - у Побуни маса (

The Revolt of the Masses

)

, Ортега и Гасет туробно примећује, "Маса под собом мрви све што је другачије, све што вреди, сваку индивидуалност, квалификованост и изврсност". Крајњи исход може бити сукоб између деснице и левице, јер очајање и бес због лоше економије појачавају осећај да бахате финансијске и политичке елите злоупотребљавају систем у сопствену корист. Да ли ће протести постићи ишта задовољавајуће, друга је ствар. Али, ако огорченост порасте, можда чак и Лејди Гага више неће бити довољна да скрене пажњу са мука Америке и света.

Џејкоб Хејлбрун је виши уредник у *The National Interest*

(Превод: **НСПМ**)

---

[1] Енгл. "gaga" - шашав, луцкаст, који није при чистој свести, игра речи. (прим.прев.)

[2] Ron Suskind, "Confidence Men: Wall Street, Washington, and the Education of a President", Harper 2011. (прим.прев.)